

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 121/2015-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. februára 2015 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Ivanom Vankom, Advokátska kancelária Čollák, Weiczen, Vanko & Partneri, Floriánska 19, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie kontroly a inšpekčnej služby, Úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby – Západ vo veci vedenej pod ČVS: SKIS-500/OISZ-V-2011 a jej uznesením z 12. decembra 2011, postupom Okresnej prokuratúry Trnava vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Pn 935/11 a jej uznesením z 3. februára 2012 a prípisom z 2. decembra 2013, postupom Krajskej prokuratúry v Trnave vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Kn 93/12 a jej prípisom z 23. apríla 2012 a vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Kn 93/12/2200 a jej prípisom z 11. júna 2014, ako aj postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. IV/1 Gn 988/12 a jej prípisom z 18. júla 2012 a vo veci vedenej pod sp. zn. IV/3 Gn 898/14/1000 a jej prípisom z 28. augusta 2014 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. novembra 2014 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie kontroly a inšpekčnej služby, Úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby – Západ (ďalej len „úrad inšpekčnej služby“) vo veci vedenej pod ČVS: SKIS-500/OISZ-V-2011 a jej uznesením z 12. decembra 2011, postupom Okresnej prokuratúry Trnava (ďalej len „okresná prokuratúra“) vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Pn 935/11 a jej uznesením z 3. februára 2012 a prípisom z 2. decembra 2013, postupom Krajskej prokuratúry v Trnave (ďalej len „krajská prokuratúra“) vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Kn 93/12 a jej prípisom z 23. apríla 2012 a vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Kn 93/12/2200 a jej prípisom z 11. júna 2014, ako aj postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) vo veci vedenej pod sp. zn. IV/1 Gn 988/12 a jej prípisom z 18. júla 2012 a vo veci vedenej pod sp. zn. IV/3 Gn 898/14/1000 a jej prípisom z 28. augusta 2014.

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že uznesením vyšetrovateľky z 23. decembra 2010 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie za prečin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť proti zasahujúcim členom hliadky železničnej polície. Sťažnosť proti uzneseniu bola zamietnutá uznesením prokurátora Vojenskej obvodnej prokuratúry Bratislava z 15. februára 2011. Obidve uvedené uznesenia zrušil generálny prokurátor Slovenskej republiky uznesením z 5. mája 2011. V nadväznosti na to sťažovateľ podal trestné oznámenie na zasahujúcich

policajtov pre podozrenie z trestných činov krivého obvinenia a krivej výpovede a krivej prisahy. Uznesením úradu inšpekčnej služby z 12. decembra 2011 bolo trestné oznámenie sťažovateľa odmietnuté, pretože nebol zistený dôvod na začatie trestného stíhania alebo na iný postup. V odôvodnení uznesenia vyšetrovateľ uviedol, že „v súčasnej dobe je vedené prípravné konanie vo veci prečinu útoku na verejného činiteľa..., v ktorom doposiaľ nebolo vydané právoplatné rozhodnutie, nie je možné hodnoverne a jednoznačne vyhodnotiť skutočnosti uvádzané oznamovateľom [REDACTED]“.

Sťažovateľ podal sťažnosť proti uzneseniu o odmietnutí veci, ktorá bola uznesením okresnej prokuratúry z 3. februára 2012 zamietnutá. Prokurátorka okresnej prokuratúry v uznesení rovnako poukázala na prebiehajúce konanie vedené pod ČVS: SKIS-366/IS-2-V-2010 vo veci trestného činu útoku na verejného činiteľa, z ktorého je podozrivý sťažovateľ, a jeho trestné oznámenie vyhodnotila ako obranné tvrdenia s tým, že práve v uvedenej trestnej veci je možné, resp. vhodné vykonať sťažovateľom navrhované dôkazy. Sťažovateľ následne podal podnet krajskej prokuratúre, ktorá ho prípisom č. k. 2 Kn 93/12-6 z 23. apríla 2012 odložila ako nedôvodný. V nadväznosti na vybavenie podnetu podal opakovaný podnet generálnej prokuratúre, ktorá ho prípisom č. k. IV/1 Gn 988/12-7 z 18. júla 2012 odložila taktiež ako nedôvodný. Generálna prokuratúra argumentovala v podstate rovnako ako okresná prokuratúra a krajská prokuratúra a odmietnutie trestného oznámenia sťažovateľa považovala za zákonné vzhľadom na prebiehajúce trestné konanie, v ktorom je potrebné objasniť rovnaké skutkové okolnosti.

Trestné konanie vo veci prečinu útoku na verejného činiteľa bolo právoplatne zastavené uznesením vyšetrovateľa z 23. augusta 2012, lebo skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Sťažovateľ následne opäť podal trestné oznámenie na členov zasahujúcej hliadky železničnej polície. Okresná prokuratúra ho upovedomila prípisom č. k. 1 Pn 935/11-46 z 2. decembra 2013, že o tomto podnete nebude opäť rozhodovať, pretože ide o obsahovo totožné podanie, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a uznesenie o zastavení trestného stíhania nie je relevantné pre posúdenie konania zasahujúcich policajtov. Na podnet sťažovateľa sa vecou zaoberal prokurátor

krajskej prokuratúry, ktorý ho vybavil odložením, o čom sťažovateľa upovedomil prípisom č. k. 2 Kn 93/12/220-64 z 11. júna 2014. Rovnakým spôsobom bol vybavený aj opakovaný podnet, o čom sťažovateľa vyrozumela generálna prokuratúra prípisom č. k. IV/3 Gn 898/14/1000-7 z 28. augusta 2014. Podľa sťažovateľa „*generálna prokuratúra nereagovala žiadnym, nie to ešte ústavne akceptovateľným spôsobom... sťažovateľ sa tak nedočkal reálneho naplnenia jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože orgány polície a prokuratúry jeho trestnému oznámeniu nevenovali žiadnu (nie to ešte riadnu) pozornosť zodpovedajúcu ich zákonných povinnostiach podľa § 2 ods. 10 a 12 Trestného poriadku*“.

Sťažovateľ odôvodnil namietaný zásah do jeho práva tým, že „*označení porušovatelia práv v trestnej veci sťažovateľa, kde vystupoval v pozícii oznamovateľa – poškodeného, ústavne neakceptovateľným spôsobom odmietli jeho trestné oznámenie, opravné prostriedky (sťažnosť) a iné prostriedky nápravy (podnet, opakovaný podnet), a to napriek tomu, že trestné oznámenie bolo dôvodné, a malo viesť k začatiu trestného stíhania spôsobom predpokladaným zákonom (trestným poriadkom)*“.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že označené orgány svojimi rozhodnutiami porušili jeho základné právo na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, v nadväznosti na to aby zakázal označeným orgánom pokračovať v porušovaní jeho základného práva a aby im prikázal obnoviť stav pred jeho porušením. Žiada aj o priznanie finančného zadosťučinenia 20 000 € a náhrady trov konania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Sťažovateľ odôvodnil namietané porušenie svojho základného práva na inú právnu ochranu spôsobom vybavenia jeho trestného oznámenia, ktoré bolo prvýkrát odmietnuté a druhýkrát bolo vybavené prípisom, ktorým bol sťažovateľ upovedomený, že o jeho opakovanom trestnom oznámení nebude opäť rozhodované. Sťažovateľ namieta, že sa označené orgány polície a prokuratúry nezaoberali jeho trestným oznámením postupom v súlade so zákonom a že nedostal ústavne akceptovateľnú odpoveď na argumentáciu, ktorú v ňom uviedol.

1. K prvému trestnému oznámeniu

Sťažovateľ namieta v sťažnosti porušenie svojho základného práva uznesením úradu inšpekčnej služby o odmietnutí veci, na to nadväzujúcim uznesením okresnej prokuratúry o zamietnutí sťažnosti a v tejto súvislosti aj spôsobom vybavenia jeho podnetu a opakovaného podnetu, ktoré ústavný súd považuje podľa svojej judikatúry za účinné právne prostriedky, ktoré mal sťažovateľ k dispozícii na ochranu svojho základného práva proti postupu polície a okresnej prokuratúry. Až ich vyčerpaním je preto splnená podmienka prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v časti proti postupu úradu inšpekčnej služby vo veci vedenej pod ČVS: SKIS-500/OISZ-V-2011 a jej uzneseniu z 12. decembra 2011, proti postupu okresnej prokuratúry vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Pn 935/11 a jej uzneseniu z 3. februára 2012 a proti postupu krajskej prokuratúry vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Kn 93/12 a jej prípisu z 23. apríla 2012 odmietol podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Opakovaný podnet sťažovateľa, v ktorom argumentoval proti odmietnutiu jeho trestného oznámenia, bol vybavený prípisom generálnej prokuratúry č. k. IV/1 Gn 988/12-7 z 18. júla 2012. Vzhľadom na to, že podaním opakovaného podnetu a jeho vybavením sťažovateľ vyčerpal všetky jemu priamo dostupné právne prostriedky, ktorými sa mohol domáhať preskúmania zákonnosti namietaného postupu policajta a prokurátora v trestnom konaní, doručením prípisu generálnej prokuratúry mu začala plynúť lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu. Sťažovateľ neuviedol, kedy mu bol doručený prípis generálnej prokuratúry, nepochybne to však bolo predtým, ako podal opakované trestné oznámenie (podnet z 21. novembra 2013 bol doručený okresnej prokuratúre 28. novembra 2013).

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Na tomto základe ústavný súd odmietol túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

2. K opakovanému trestnému oznámeniu

O opakovanom trestnom oznámení, ktoré sťažovateľ podal okresnej prokuratúre 28. novembra 2013, nebolo rozhodované formou uznesenia, pretože okresná prokuratúra po jeho preskúmaní v prípise z 2. decembra 2013 konštatovala:

„... ide o obsahovo zhodné podanie s Vaším podaním zo dňa 08. 11. 2011, o ktorom už bolo právoplatne vyšetrowateľom ... dňa 12. 12. 2011 rozhodnuté a to podľa § 197 odsek

1 písm. a/ Trestného poriadku. Predmetné rozhodnutie bolo na základe Vašich podnetov už preskúmané Krajskou prokuratúrou Trnava (sp. zn. 2 Kn 93/12) ako i Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, pričom Vaše podnety boli odložené ako nedôvodné.

Rozhodnutie vyšetrovateľa... podľa § 215 odsek 1 písm. b/ Trestného poriadku... ČVS: SKIS-366/IS-2-V-2010 zo dňa 23. 08. 2012, na ktoré vo Vašom podnete poukazujete, nie je relevantné pre posúdenie konania príslušníkov Policajného zboru..., nakoľko v tomto rozhodnutí nie je konštatované, že nedošlo k spáchaniu skutku. Z rozhodnutia vyplýva, že skutok nie je trestným činom, ale vykazuje znaky priestupku, respektíve disciplinárneho previnenia, za ktoré ste už v podstate boli prepustený zo služobného pomeru policajta.

S poukazom na uvedené nebude o Vašom podnete zo dňa 21. 11. 2013 opätovne rozhodované a týmto ho považujem bez prijatia zákonných opatrení za vybavený.“

Sťažovateľ mal možnosť domáhať sa preskúmania zákonnosti postupu okresnej prokuratúry podaním podnetu krajskej prokuratúre a preskúmania zákonnosti postupu krajskej prokuratúry vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Kn 93/12/2200 a jej prípisom z 11. júna 2014 podaním opakovaného podnetu, čo aj využil. Pretože sťažovateľ mal proti postupu okresnej prokuratúry a krajskej prokuratúry namietanému v súvislosti s vybavením opakovaného trestného oznámenia k dispozícii účinné právne prostriedky, ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Generálna prokuratúra vybavila opakovaný podnet sťažovateľa prípisom č. k. IV/3 Gn 898/14/1000-7 z 28. augusta 2014, v ktorom uviedla:

„Okresná prokuratúra Trnava Vás písomne upovedomila..., že Vaše podanie zo dňa 21. 11. 2013, ktorého obsahom je trestné oznámenie na príslušníkov PZ... preverovať nebude.

Dôvodom na tento postup je skutočnosť, že o obsahovo identickom podaní zo dňa 08. 11. 2011 už rozhodol vyšetrovateľ PZ vyššie citovaným uznesením.

Generálna prokuratúra SR s poukazom na takto zistené skutočnosti považuje postup Okresnej prokuratúry v Trnave za správny a zákonný, pričom pochybenie nebolo zistené ani v postupe a vyjadrení Krajskej prokuratúry v Trnave...“

Ústavný súd opakovane vyslovil právny názor, podľa ktorého právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby na základe podaného trestného oznámenia alebo na podanie obžaloby voči nej na súde prokurátorom nie je súčasťou základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03). Uvedený článok ústavy garantuje ochranu pred protiústavným postupom orgánov verejnej moci v konaniach, v ktorých sa rozhoduje o subjektívnych právach fyzických osôb alebo právnických osôb.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry, či už prostredníctvom podnetu, alebo opakovaného podnetu (§ 31 ods. 2 a § 34 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov), pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným spôsobom sa takýmto podnetom, resp. opakovaným podnetom zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť. Súčasťou tohto práva dotknutej osoby nie je ale právo, aby príslušné orgány prokuratúry jej podnetu, resp. opakovanému podnetu vyhovelí (m. m. napr. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03, III. ÚS 133/06, IV. ÚS 180/09), t. j. za porušenie základného práva na inú právnu ochranu nemožno považovať samu osebe skutočnosť, že prokuratúra podnetu, resp. opakovanému podnetu nevyhoví podľa predstáv jeho pisateľa (napr. I. ÚS 38/02, II. ÚS 358/06, IV. ÚS 28/06 atď.).

Vychádzajúc z obsahu základného práva na inú právnu ochranu a posúdiac v tomto kontexte sťažovateľom namietaný postup generálnej prokuratúry, ústavný súd nezistil žiadny dôvod na zasahovanie do kompetencie generálnej prokuratúry v oblasti výkonu prieskumnej právomoci nad dodržiavaním zákonnosti postupu vyšetrovateľov a prokurátorov. V odôvodnení napadnutého prípisu generálna prokuratúra odkázala na dôvody uvedené v už citovanom prípise okresnej prokuratúry, s ktorým bol sťažovateľ oboznámený a ktorého dôvody preto nebolo potrebné opakovať. V prípise okresnej

prokuratúry je jednoznačne uvedený konkrétny a zrozumiteľný dôvod pre rozhodnutie, že nie je dôvod opakovane preverovať tie isté skutočnosti, o ktorých už bolo vykonané dokazovanie a ktoré boli vyhodnotené tak, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, sa stal, jeho závažnosť však nedosahuje intenzitu trestného činu (je nepatrná). Podľa uznesenia o zastavení trestného stíhania z 23. augusta 2012 nebolo preukázané, že sťažovateľ napadol príslušníkov železničnej polície úmyselne, jeho zistené konanie by však mohlo byť posúdené ako priestupok alebo ako disciplinárne previnenie príslušníka Policajného zboru (ktorým bol sťažovateľ). Sťažovateľ však už bol za toto konanie postihnutý prepustením zo služobného pomeru policajta, a preto nebol dôvod postúpiť vec inému orgánu na jej prerokovanie.

Z uvedeného vyplýva, že argumentáciou sťažovateľa, ktorá je obsahom jeho opakovaného trestného oznámenia, sa orgány činné v trestnom konaní zaoberali v rámci súvisiacej trestnej veci, nevyhodnotili ju však v súlade s predstavou sťažovateľa, čo však nie je relevantný dôvod pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Postup generálnej prokuratúry tak nemožno považovať za neodôvodnený ani za svojvoľný.

Na základe uvedeného ústavný súd posúdil sťažnosť v časti týkajúcej sa postupu generálnej prokuratúry vo veci vedenej pod sp. zn. IV/3 Gn 898/14/1000 a jej prípisom z 28. augusta 2014 ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na zistené dôvody na odmietnutie sťažnosti ústavný súd rozhodol po jej predbežnom prerokovaní o jej odmietnutí v celom rozsahu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. februára 2015